

Türk Kimliğini “Öteki” Olarak İnşa Etmek: Balkan Hafızasında Bir Medeniyetin Silinmesi

Uğur Dolgun | 0000-0003-4898-1007 | udolgun@istanbul.edu.tr

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Sosyolojisi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

 <https://ror.org/03a5qrr21>

Öz

Bu makale, Avrupa’nın “Türk” kimliğini sistematik olarak ötekileştiren söylemleri ile Balkan ulusçuluklarının bu söylemleri şiddet politikalarına dönüştürdüğü geçiş dönemini incelemektedir. Amaç, 19. yüzyılın sonlarından itibaren ulus-devlete geçiş sürecinin, Avrupa kaynaklı bir düşmanlaştırma çerçevesiyle nasıl meşrulaştırıldığını ve Balkanlarda zorunlu yerinden etme ve katliam pratiklerine evrildiğini göstermektir. Metodoloji, ilgili literatürün sistematik analizi ile tarih yazımına ilişkin karşılaştırmalı okumalara dayanmaktadır. Batı ve Rusya tarafından desteklenen ayrılıkçı hareketler Osmanlı mirasını hedef alarak, yüzyıllardır süren hoşgörülü ve çok kimlikli ortak yaşamı tasfiye etmiş; bu da, etnik homojenleşmeyi hızlandıran bir güvenlik siyasetinin kalıcı hale gelmesine yol açmıştır. Bulgular, meşruiyet üreten söylemlerin etkisinin, sahada yaşanan şiddet dalgalarıyla eşzamanlı ilerlediğini ve bu sürecin ateş sarmalı içinde kültürel ve toplumsal süreklilikleri parçaladığını ortaya koymaktadır. İmparatorluk sonrası siyasal mimarinin bu anlayış üzerine inşa edilmesi, bölgesel düzeni 20. yüzyılda da kırılğanlaştırmış, soykırımları tetiklemiş ve azınlık statülerini marjinalleştiren kalıcı etkiler yaratmıştır. Bu tarihsel süreç doğru biçimde okunmadığı sürece, Avrupa’nın kendi anlatısı eksik ve yanıltıcı kalmaya mahkum olacaktır.

Anahtar Kelimeler

Balkanlar, Avrupa, Osmanlı Medeniyeti, Türk-Yunan Savaşı, Ötekileştirici Politikalar

Atıf Bilgisi

Dolgun, Uğur. “Türk Kimliğini “Öteki” Olarak İnşa Etmek: Balkan Hafızasında Bir Medeniyetin Silinmesi”. *Sosyolojik Bağlam Dergisi* 6/3 (Aralık 2025), 503-528.

<https://doi.org/10.52108/2757-5942.6.3.6>

Makale Bilgisi

Geliş Tarihi	9.10.2025
Kabul Tarihi	20.11.2025
Yayın Tarihi	15.12.2025
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Turnitin
Etik Bildirim	dergi@sosyolojikbaglam.org
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Yapay Zeka Kullanımı	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde yapay zeka tabanlı herhangi bir araç veya uygulama kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazar(lar) tarafından bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelere uygun şekilde üretilmiştir.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC-ND 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır